

Regeringens proposition

1983/84: 38

med förslag till lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län, m. m.;

beslutad den 20 oktober 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

THAGE G PETERSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framläggs förslag till lagstiftning som reglerar det av riksdagen under våren 1983 fattade principbeslutet om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län.

Förslaget innebär i korthet följande.

Den procentsats efter vilken arbetsgivaravgifter resp. egenavgifter sammanlagt utgår enligt lagen (1981:691) om socialavgifter skall sättas ned i den mån avgifterna avser arbete som utförs i Norrbottens län inom näringsgrenarna gruvverksamhet, tillverkning, produktionsvaruinriktad partihandel, uppdragsverksamhet eller hotellverksamhet. Nedsättningen skall vara tio procentenheter.

Utöver en allmän nedsättning av arbetsgivaravgifterna med tio procentenheter kan vid nettoökning av sysselsättning bidrag erhållas till kostnaden för arbetsgivaravgifterna under sammanlagt tre år.

Verksamhet inom nämnda näringsgrenar som bedrivs i Svappavaara samhälle befrias från socialavgifter och allmän löneavgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift. Avgiftsbefrielsen skall gälla i tio år.

Lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 januari 1984.

Som en konsekvens av den föreslagna lagstiftningen bör medel anvisas på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1983/84.

1 Förslag till

Lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § I denna lag ges bestämmelser om stöd till näringslivet i Norrbottens län genom nedsättning helt eller delvis av socialavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och allmän löneavgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift.

Lagen gäller arbetsgivare och sådana försäkrade som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter och tillämpas på avgifter som är huvudsakligen hänförliga till arbete inom

1. gruvverksamhet,
2. tillverkning,
3. produktionsvaruinriktad partihandel,
4. uppdragsverksamhet eller
5. hotell-, pensionats- och campingverksamhet

i den mån verksamheten bedrivs vid arbetsgivarens eller den försäkrades fasta driftställe i Norrbottens län.

Lagen gäller dock inte kommuner eller andra statliga myndigheter än statens affärsdrivande verk.

Bestämmelser för hela Norrbottens län

2 § För en arbetsgivare med sådan verksamhet som avses i 1 § skall den procentsats efter vilken arbetsgivaravgifter sammanlagt utgår sättas ned med tio procentenheter.

Redovisar arbetsgivaren en nettoökning av sysselsättningen, har han dessutom rätt att efter ansökan få ett bidrag till kostnaden för arbetsgivaravgifterna. Bidraget lämnas med 10 000 kronor per helårsarbetare och kalenderår. För vart och ett av de två följande åren har han rätt till bidrag med samma belopp, om nettoökningen kvarstår vid slutet av resp. år.

3 § För en försäkrad med sådan verksamhet som avses i 1 § skall den procentsats efter vilken egenavgifter sammanlagt utgår sättas ned med tio procentenheter, om den försäkrade för inkomståret är mantalsskriven inom Norrbottens län.

Etablerar den försäkrade verksamhet i Norrbottens län, har han dessutom rätt att efter ansökan få ett bidrag till kostnaden för egenavgifterna. Bidrag lämnas med 10 000 kronor för helårsarbetare och för vart och ett av de tre första kalenderåren.

Bestämmelser för Svappavaara samhälle

4 § En arbetsgivare som bedriver eller etablerar verksamhet som avses i 1 § vid fast driftställe i Svappavaara samhälle, Kiruna kommun, har rätt att efter särskilt tillstånd bli befriad från arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för denna verksamhet till och med utgiftsåret 1993. Sådan befrielse medges endast om en etablering är lämplig från samhällsekonomisk synpunkt.

5 § En försäkrad som bedriver eller etablerar verksamhet som avses i 1 § vid fast driftställe i Svappavaara samhälle, Kiruna kommun, har rätt att efter särskilt tillstånd befrias från egenavgifter och allmän löneavgift för inkomster från denna verksamhet till och med inkomståret 1993. Sådan befrielse medges endast om en etablering är lämplig från samhällsekonomisk synpunkt.

Förfarandet m. m.

6 § Nedsättning av arbetsgivaravgifter enligt denna lag skall i första hand avse folkpensionsavgiften och därefter barnomsorgsavgiften.

Nedsättning av egenavgifter skall i första hand avse folkpensionsavgiften och därefter i angiven ordning barnomsorgsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, delpensionsavgiften, arbetsskadeavgiften och tillägspensionsavgiften.

I fråga om förfarandet för nedsättningen av arbetsgivaravgifter gäller bestämmelserna i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

I fråga om förfarandet för nedsättningen av egenavgifter gäller bestämmelserna i uppbördslagen (1953:272).

7 § Frågor om bidrag enligt 2 § andra stycket eller 3 § andra stycket samt frågor om befrielse från avgifter enligt 4 eller 5 § prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

8 § Ett belopp motsvarande det bortfall av avgiftsinkomster som föranleds av bestämmelserna i 2 § första stycket, 3 § första stycket, 4 eller 5 § skall påföras staten och uppbäras i samma ordning som avgifterna i övrigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984. Bestämmelserna om nedsättning av avgifter i 2, 3, 4 eller 5 § tillämpas första gången i fråga om arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift för arbetsgivare som avser utgiftsåret 1984 och i fråga om egenavgifter och allmän löneavgift för försäkrade som beräknas med ledning av 1985 års taxering. Bidrag lämnas första gången år 1985 för sysselsättningsökning som skett år 1984.

Genom lagen upphävs lagen (1982:695) om nedsättning av socialavgifter, dock tillämpas den gamla lagen för utgiftsåret 1983 och vid 1984 års taxering.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982: 423) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att i lagen (1982: 423) om allmän löneavgift skall införas en ny paragraf, 3 a §, av nedan angivna lydelse.

Föreslagen lydelse

3 a §

Om nedsättning av allmän löneavgift som regionalpolitiskt stöd finns särskilda bestämmelser i lagen (1983: 000) om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

INDUSTRIDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-10-20

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Peterson

Proposition med förslag till lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län, m. m.

1 Inledning

Enligt lagen (1982: 695) om nedsättning av socialavgifter skall den procentsats efter vilken arbetsgivaravgifter sammanlagt utgår enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter sättas ned med tio procentenheter för arbetsgivare som bedriver verksamhet med fast driftställe i Gällivare, Jokkmokk, Kiruna eller Pajala kommun i den mån avgifterna är hänförliga till arbete som utförs i dessa kommuner. Berättigade till sådan nedsättning är alla arbetsgivare med undantag av staten, kommuner och allmänna försäkringskassor. Statens affärsdrivande verk är dock berättigade till nedsättning.

För en försäkrad, som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981: 691) om socialavgifter, skall egenavgifterna sättas ned i det fall den försäkrade är mantalsskriven i någon av de nämnda kommunerna.

Lagen om nedsättning av socialavgifter tillämpas första gången i fråga om arbetsgivaravgifter som avser utgiftsåret 1983 och i fråga om egenavgifter som beräknas med ledning av 1984 års taxering.

Det bortfall av avgiftsinkomster som blir följden av tillämpningen av lagen (1982: 695) om nedsättning av socialavgifter täcks innevarande budgetår över anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter under tolfte huvudtiteln.

På grundval av propositionen (1982/83: 120 bil. 6) om utveckling i Norrbotten fattade riksdagen våren 1983 (AU 1982/83: 24, rskr 305) principbeslut om en motsvarande nedsättning för tiden efter år 1983 i hela Norrbottens län. Nedsättningen skulle gälla under en längre tid och omfatta verksamhet inom näringsgrenarna gruvverksamhet, tillverkning, produktionsvaruinriktad partihandel, uppdragsverksamhet och turistverksamhet.

Utöver en allmän nedsättning av socialavgifterna med tio procentenheter skulle en ytterligare reducering av kostnaden för avgifterna ske vid nettoökningar av sysselsättningen i verksamheter inom nämnda näringsgrenar.

Vidare beslutade riksdagen att verksamheter inom nämnda näringsgrenar i Svappavaara samhälle skulle befrias från socialavgifter och allmän löneavgift enligt lagen (1982: 423) om allmän löneavgift för nytillkommande sysselsättning. Avgiftsbefrielsen skulle träda i kraft den 1 januari 1984 och gälla i tio år.

Ställning till den tekniska utformningen och administrationen av avgiftsnedsättningen förutsattes tas efter förslag av regeringen under hösten 1983.

Jag skall nu ta upp dessa frågor och det behov av medel som föranleds därav.

Mitt förslag innebär bl. a. att en ny lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län ersätter den nuvarande lagen (1982: 695) om nedsättning av socialavgifter.

2 Allmän motivering

Den allmänna motiveringen till en nedsättning av socialavgifterna i Norrbottens län redovisades i propositionen (1982/83: 120) om utveckling i Norrbotten. Jag vill här tillägga följande.

Enligt riksdagens beslut skall vid sysselsättningsökning en ytterligare reducering ske av de socialavgifter som beräknas på det avgiftsunderlag som är hänförligt till den tillkommande sysselsättningen. Storleken på denna ytterligare reduktion tog riksdagen inte ställning till. Enligt min mening bör denna uppgå till 10000 kr. per årsarbetare och år, vilket motsvarar en ytterligare reduktion av arbetsgivaravgifterna med ungefär 10 procentenheter.

Denna ytterligare reduktion bör lämnas i form av ett bidrag till kostnaden för arbetsgivaravgifterna. Ett motsvarande bidrag bör lämnas för att delvis täcka kostnaden för egenavgifter. Genom en sådan utformning kan administrationen av nedsättningen hanteras inom befintliga system. Få nya administrativa rutiner och regler behöver införas. Detta begränsar de administrativa kostnaderna och underlättar genomförandet.

Enligt riksdagens principbeslut skall endast nytillkommande sysselsättning kunna befrias från socialavgifter och allmän löneavgift i Svappavaara. Jag förordar att befrielse även skall omfatta befintlig sysselsättning inom de berörda näringsgrenarna.

Avsikten med en allmän nedsättning av socialavgifterna i Norrbottens län är att kompensera för vissa merkostnader för näringslivet i regionen och att stimulera till nyetablering. En sådan kostnadskompensation bör skapa en förbättrad konkurrenssituation som i sin tur kan leda till utökning

av företagens försäljning och produktion. Effekten på sysselsättningen kan komma i ett senare skede. Det bidrag till kostnaden för arbetsgivaravgifter som föreslås utgå när ett företag utökar antalet anställda bör däremot ses som en direkt stimulans för att få en snar positiv effekt på sysselsättningen. Utformningen av denna del av nedsättningen av arbetsgivaravgifterna kan betraktas som ett s.k. marginellt sysselsättningsstöd. Den tekniska utformning av nedsättningen av socialavgifter i Norrbottens län som jag här förordar är temporär i avvaktan på eventuella förslag från den arbetsgrupp med uppdrag att studera frågan om marginella sysselsättningsstöd och andra former av rekryteringsstimulans till industrin som, i enlighet med vad som redovisats i 1983 års kompletteringsproposition (prop. 1982/83: 150 bil. 3), chefen för arbetsmarknadsdepartementet, med stöd av regeringens bemyndigande, avser tillkalla. Befrielse från arbetsgivaravgifter i Svappavaara berörs inte av vad jag nyss anför.

Jag finner i detta sammanhang anledning att framhålla att den regionalpolitiska utredningen (I 1982:05) har till uppgift att bl. a. överväga en lämplig fördelning mellan selektivt och mer generellt inriktade regionalpolitiska medel. Utredningen torde därvid komma att beröra frågor om behovet av och en lämplig utformning av regionalpolitiska sysselsättningsstöd. Vidare bör uppmärksammas att socialavgiftsutredningen (S 1981:04) nyligen framlagt ett betänkande (Ds S 1983:7) Samordnad uppbörd av källskatt och arbetsgivaravgift, i vilket redovisas förslag till ett nytt system för uppbörd av arbetsgivaravgifter. Detta förslag övervägs inom regeringskansliet.

Det bortfall av avgiftsinkomster som blir följden av tillämpningen av lagen (1982:695) om nedsättning av socialavgifter täcks innevarande budgetår över anslaget Ersättning för nedsättning av socialavgifter under tolfte huvudtiteln. Från detta anslag bör även täckas det bortfall av avgiftsinkomster som blir följden av de framlagda lagförslagen.

I propositionen (1982/83: 120) om utveckling i Norrbotten redovisas (bil. 6 s. 3) att en nedsättning av socialavgifter i Norrbottens län kan beräknas innebära ett bortfall av avgiftsinkomster med ca 330 milj. kr. per år. I denna summa ingår därvid inte kostnaderna för de nämnda bidragen vid ökning av sysselsättningen. Jag återkommer i det följande till anslagsfrågor för budgetåret 1983/84.

Effekterna av en åtgärd av det slag en nedsättning av socialavgifter utgör bör följas upp och utvärderas. I en sådan utvärdering bör även belysas eventuella effekter inom regioner i intilliggande grannländer. Jag avser senare förelägga regeringen förslag om hur arbetet med att följa upp och utvärdera den beslutade nedsättningen av socialavgifter i Norrbottens län skall organiseras.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom industridepartementet upprättats förslag till

1. lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län

2. lag om ändring i lagen (1982:423) om allmän löneavgift.

Förslagen har upprättats i samråd med cheferna för social- och finansdepartementen.

Det är angeläget att de förordade åtgärderna kan träda i kraft vid den tidpunkt som avsågs i riksdagsbeslutet våren 1983. Vidare måste de myndigheter som har att svara för det praktiska genomförandet ges skälig tid för detta. Skulle lagrådet granska lagförslaget innebär detta därför enligt min mening en sådan fördröjning av lagstiftningsfrågan att avsevärt men uppkommer. På grund härav finner jag att en remiss till lagrådet bör kunna undvaras.

4 Specialmotivering

4.1 Lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län

1 §

I den inledande paragrafen anges lagens syfte och tillämpningsområde.

Första stycket anger syftet med lagen, som är att stödja näringslivet i Norrbottens län genom nedsättning helt eller delvis av socialavgifter och allmän löneavgift. Närmare bestämmelser om detta finns i 2 och 3 §, som rör hela Norrbottens län samt i 4 och 5 § som avser Svappavaara.

Andra stycket anger närmare vilken verksamhet som stöds. Lagen gäller liksom 1982 års lag om nedsättning av socialavgifter både arbetsgivare och sådana försäkrade som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter. Förutsättning för nedsättning är att avgifterna huvudsakligen hänförs till arbete inom gruvverksamhet, tillverkning, produktionsvaruinriktad partihandel, uppdragsverksamhet eller hotell-, pensionats- och campingverksamhet som bedrivs vid fast driftställe i Norrbottens län. Begreppet fast driftställe har här samma innebörd som i 61 § kommunalskattelagen (1928:370).

Grunden för om en arbetsgivare eller en försäkrad skall vara berättigad till nedsättning av socialavgifter avses vara dennes näringsgrenstillhörighet, bestämd på grundval av de riktlinjer som gäller för Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI). Enligt denna standard bestäms arbetsgivarens näringsgrenstillhörigheten av dennes huvudsakliga näringsverksamhet, dvs. om en arbetsgivare bedriver verksamhet inom fler än en näringsgren är det den verksamhet som har störst omfattning som bestäm-

mer den näringsgrenskod som arbetsgivaren tilldelas. Antalet fall där en arbetsgivare vid sidan av nedsättningsberättigad verksamhet i mindre omfattning bedriver också annan verksamhet torde dock i det här aktuella fallet vara begränsat.

Med hänsyn till att turistverksamheten har en stor betydelse för sysselsättningen i Norrbottens län är det angeläget att nedsätta socialavgifterna för denna typ av verksamhet i den mån den bedrivs vid fast driftställe. I Standard för svensk näringsgrensindelning finns emellertid ingen näringsgren som enbart omfattar verksamhet med hotellanläggningar för turism utan sådan verksamhet utgör en del av näringsgrenen hotell-, pensions- och campingverksamhet. I de flesta hotells kundkrets torde ingå såväl turister som andra resande. I vissa fall dominerar turistverksamheten men det är inte möjligt att i befintliga administrativa system särskilja sådana hotell. Det synes därför lämpligt att låta samtliga hotellrörelser samt pensions- och campingverksamhet ingå i den grupp av verksamheter som kan erhålla nedsättning av socialavgifter.

Någon formell koppling mellan rätten till nedsättning och den för arbetsgivaren eller för den försäkrade angivna näringsgrenen finns inte utan det är den faktiskt bedrivna verksamheten som avgör detta. I praktiken skall utgångspunkten för en bedömning om en arbetsgivares verksamhet är nedsättningsberättigad vara den kod för näringsgren som finns angiven i det arbetsgivarregister som förs för debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter. Om en arbetsgivares verksamhet har förändrats så att den inte längre motsvarar vad som anges i arbetsgivarregistret, finns ingen rätt till nedsättning. Närmare regler om förfarandet finns i 6 §.

Statlig och kommunal verksamhet bedrivna i annan myndighetsform än statligt affärsverk är enligt tredje stycket inte berättigad till nedsättning av arbetsgivaravgifter även om sådan verksamhet skulle förekomma inom de aktuella näringsgrenarna. Undantag från avgiftsnedsättning för kommunal verksamhet i myndighetsform gäller likvärdigt för borgerlig kommun, kyrklig kommun, landstingskommun och kommunalförbund.

Statliga aktiebolag och av staten bildade stiftelser förekommer inom de flesta av de aktuella näringsgrenarna. Det följer av vad jag tidigare sagt att dessa juridiska personer är berättigade till nedsättning av arbetsgivaravgifter i den mån de bedriver verksamhet vid fast driftställe i Norrbottens län. Även statliga affärsdrivande verk som vid fast driftställe i länet bedriver verksamhet inom de aktuella näringsgrenarna är berättigade till nedsättning av arbetsgivaravgifter avseende avgiftsunderlag som är hänförbart till dessa driftställen.

Enligt 2 § i den nu gällande lagen (1982: 695) om nedsättning av socialavgifter gäller bestämmelserna om nedsättning av socialavgifter varken statlig och kommunal myndighet eller allmän försäkringskassa. De allmänna försäkringskassorna, som formellt är egna juridiska personer, handhar enligt 1 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring ärenden om allmän

försäkring m. m. Kassorna bedriver således inte alls verksamhet inom de här aktuella näringsgrenarna, varför det inte funnits anledning att i lagtexten undanta dem.

2 §

I denna paragraf ges bestämmelser om nedsättning av arbetsgivaravgifter. Nedsättningen gäller alla arbetsgivare som vid fast driftställe i länet bedriver sådan verksamhet som anges i 1 §.

Enligt första stycket skall den procentsats varmed arbetsgivaravgifter sammanlagt utgår sättas ned med tio procentenheter.

Förutom en nedsättning av den procentsats efter vilken arbetsgivaravgifter sammanlagt utgår har arbetsgivare enligt andra stycket rätt att få ett bidrag till kostnaden för arbetsgivaravgifterna på den del av det totala avgiftsunderlaget som är hänförligt till en nettoökning av antalet årsarbetskrafter. Detta bidrag uppgår till 10 000 kr. per årsarbetare och kalenderår.

I det system som används för debitering och uppbörd av socialavgifter finns inte tillgång till uppgifter om sysselsättningen i företagen. Debiteringen av avgifter baseras på arbetsgivarnas avgiftsunderlag. Avgiftsunderlaget kan öka till följd av löneökningar eller förbättringar av andra förmåner och det kan således förändras utan att sysselsättningen ökar. I det befintliga administrativa systemet är det således inte möjligt att beräkna den del av avgiftsunderlagets förändring som är hänförlig till en faktisk ökning av sysselsättningen. Av det skälet är det inte heller möjligt att direkt vid beräkningen av de slutliga arbetsgivaravgifterna göra en större reduktion av den sammanlagda avgiften vid en eventuell ökning av sysselsättningen. En särskild reduktion av kostnaden för avgifterna vid sysselsättningsökning lämnas därför efter ansökan och utgår i form av ett bidrag.

Vid beräkning av nettoökning av sysselsättningen avses i huvudsak de regler användas som gäller för det regionalpolitiska sysselsättningsstödet enligt förordningen (1982:677) om regionalpolitiskt stöd (omtryckt 1983:702). Det innebär bl. a. att med nettoökning skall avses det antal årsarbetskrafter som sysselsättningen vid resp. driftställe ökat med under ett kalenderår jämfört med det av de tre närmast föregående kalenderåren som haft den högsta sysselsättningen. För nyetablerad verksamhet skall bidrag lämnas för det totala antalet årsarbetskrafter under det kalenderår som verksamheten etablerats. Vid beräkning av nettoökning skall hänsyn inte tas till omflyttningar av personal mellan arbetsgivares driftställen med likartad verksamhet inom länet. Består den uppkomna sysselsättningsökningen skall bidrag lämnas även under de två därefter följande kalenderåren. Även under dessa år uppgår bidraget till 10 000 kr. per årsarbetare och år. Ansökan om bidrag inges efter resp. kalenderårs utgång.

3 §

I denna paragraf ges bestämmelser om nedsättning av egenavgifter som betalas av försäkrad som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter. Egenavgifterna skall sättas ned med tio procentenheter för försäkrad som för året före det taxeringsår då avgifterna debiteras är mantalsskriven inom Norrbottens län. Vidare förutsätts att den försäkrade under inkomståret bedrivit verksamhet som omfattas av 1 § vid fast driftställe i Norrbottens län.

Nedsättningen av den procentsats varmed egenavgifter sammanlagt utgår avses endast gälla inkomst av rörelse. Av 1 § följer att nedsättningen avser hela inkomstbeloppet även om någon del av rörelseinkomsterna härrör från annan verksamhet än sådan som anges i 1 § andra stycket 1–5.

Till vilken näringsgren den försäkrades verksamhet är att hänföra avses främst bestämmas med uppgifter som finns tillgängliga i det register som används vid uppbörd av mervärdeskatt. Även i detta register finns en näringsgrenskod enligt Standard för svensk näringsgrensindelning och i likhet med vad som sagts i fråga om arbetsgivaravgifter är koden bestämd utifrån den huvudsakliga verksamheten om flera verksamheter bedrivs.

I likhet med vad som gäller för arbetsgivare är det endast på den del av den försäkrades inkomst som är hänförlig till arbete i länet som lägre avgifter utgår. Försäkrade skall lämna uppgifter om hur deras arbete är fördelat inom resp. utanför länet.

För att åstadkomma en likställighet mellan arbetsgivare och försäkrade har försäkrade som etablerar en rörelse i Norrbottens län rätt att dessutom få ett bidrag till kostnaden för egenavgifter. För den som arbetar full normal arbetstid skall bidraget uppgå till 10 000 kr. per kalenderår, förutsatt att de avgifter som han debiteras uppgår till minst detta belopp. Bidraget skall lämnas under ytterligare två kalenderår efter det år verksamheten etablerats. Ansökan om bidrag skall ges in efter resp. kalenderårs utgång.

4 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om befrielse från arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift i Svappavaara samhälle under en tioårsperiod från 1984. Med Svappavaara samhälle menas området inom en mils radie från centralpunkten i tätorten Svappavaara såsom tätorten avgränsats i 1980 års folk- och bostadsräkning.

Den som vid fast driftställe i Svappavaara samhälle etablerar verksamhet som anges i 1 § har rätt att få befrielse från socialavgifter och allmän löneavgift för avgiftsunderlag hänförligt till denna verksamhet i Svappavaara. För detta krävs dock att etableringen bedöms vara lämplig från samhällsekonomisk synpunkt. Av detta skäl krävs ett särskilt tillstånd för att få befrielse. Vidare prövas om verksamheten är av det slag som anges i 1 §. Enligt 7 § prövas frågan om sådant tillstånd av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Även arbetsgivare som den 1 januari 1984 redan bedriver verksamhet som anges i 1 § vid fast driftställe i Svappavaara samhälle har rätt att efter tillstånd bli befriad från arbetsgivaravgifter och allmän löneavgift. Härvid prövas om verksamheten är av det slag som anges i 1 §. Bedrivs verksamheten av statligt bolag skall även de allmänna ekonomiska förutsättningarna för verksamheten prövas.

5 §

Försäkrade som bedriver verksamhet som anges i 1 § vid fast driftställe i Svappavaara samhälle eller som etablerar sådan verksamhet under år 1984 eller senare, dock senast under år 1993, skall efter särskilt tillstånd befrias från att betala egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och allmän löneavgift enligt lagen (1982:423) om allmän löneavgift. Förutsättningarna för befrielse motsvarar vad som gäller enligt 4 §.

6 §

Nedsättningen av arbetsgivaravgifter skall enligt första stycket i första hand avse folkpensionsavgiften och därefter barnomsorgsavgiften.

Andra stycket innehåller motsvarande bestämmelse om egenavgifter. Försäkrade kan erlagga egenavgifter i varierande omfattning. För att det skall vara möjligt att med tio procentenheter sätta ned den procentsats varmed avgifterna sammanlagt utgår kan samtliga egenavgifter bli föremål för en nedsättning så att summan blir tio procentenheter. Av denna anledning nämns samtliga förekommande egenavgifter i lagtexten.

Tredje stycket gäller förfarandet vid nedsättning av arbetsgivaravgifter. Det administrativa förfarandet har berörts tidigare under 1 §. Vad som där anges gäller de arbetsgivare som har säte i Norrbottens län.

Det är med nuvarande administrativa rutiner inte praktiskt möjligt att direkt nedsätta preliminära arbetsgivaravgifter för sådana arbetsgivare som har säte utanför Norrbottens län och som bedriver verksamhet i länet. Debitering av arbetsgivaravgifter sker nämligen i form av avgiftsberäkning för resp. arbetsgivare och utan fördelning på de driftställen som arbetsgivaren har. Det är således inte möjligt att för arbetsgivare med säte utanför länet direkt sätta ned avgifterna på avgiftsunderlag hänförbart till de driftställen dessa har i länet. Arbetsgivaren måste i ett sådant fall begära jämkning av preliminär arbetsgivaravgift. Jämningsförfarandet följer av lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Ansökan om jämkning av preliminär arbetsgivaravgift prövas av riks försäkringsverket.

Vid en ansökan om jämkning av preliminär arbetsgivaravgift på grundval av nedsättning av arbetsgivaravgifter i Norrbottens län prövas om verksamheten vid arbetsgivarens driftställe är av det slag att den är att hänföra till näringsgrenar för vilka nedsättning gäller enligt lagen. Till ansökan om jämkning skall arbetsgivare föga en utredning om inriktningen av den

verksamhet han bedriver eller avser bedriva i Norrbottens län. Avgörande skall således vara verksamhetsinriktningen vid driftstället och inte arbetsgivarens samlade verksamhet i landet som helhet.

För arbetsgivare som har säte i Norrbottens län och som är berättigade till nedsättning av arbetsgivaravgifter sker som tidigare nämnts en automatisk nedsättning av arbetsgivaravgifter vid debitering av de preliminära avgifterna. Det kan därvid förekomma att arbetsgivare som erhållit denna nedsättning bedriver verksamhet utanför länet. Vid nedsättningen av de preliminära avgifterna kan inte detta förhållande beaktas. Därför skall berörda arbetsgivare vid avlämnande av arbetsgivaruppgift redovisa om de har verksamhet utanför länet och om så är fallet fördela avgiftsunderlaget mellan driftställen i och utanför länet. Vid beräkning av de slutliga avgifterna kan därvid korrigeringar göras så att full avgift uttas i den verksamhet som bedrivs utanför Norrbottens län.

I fråga om förfarandet vid nedsättning av egenavgifter tillämpas enligt fjärde stycket bestämmelsen i uppbördslagen (1953: 272).

7 §

Frågor om bidrag till kostnaden för arbetsgivaravgifter resp. egenavgifter enligt 2 § andra stycket eller 3 § andra stycket prövas efter ansökan efter resp. kalenderårs utgång av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Motsvarande gäller frågor om befrielse från avgifter i Svappavaara enligt 4 eller 5 §. I praktiken avses frågor om bidrag bli prövade av länsarbetsnämnden i Norrbottens län och frågor om befrielse i de flesta fall av länsstyrelsen i Norrbottens län.

8 §

Ett anslag motsvarande det beräknade avgiftsbortfallet som föranleds av bestämmelserna i 2 § första stycket, 3 § första stycket, 4 eller 5 § skall tas upp i statsbudgeten. Detta anslag disponeras av riks försäkringsverket.

I kraftträdande bestämmelserna

Genom lagen upphävs lagen (1982:695) om nedsättning av socialavgifter. Eftersom arbetsgivare och försäkrade inrättat sig efter den nu upphävda lagen tillämpas dock de äldre bestämmelserna för utgiftsåret 1983 i fråga om arbetsgivaravgifter och för taxeringsåret 1984 i fråga om egenavgifter. Det innebär för arbetsgivare att de preliminära avgifterna för utgiftsåret 1983 sätts ned och att nedsättningen skall beaktas vid beräkning av slutlig avgift. För försäkrade sätts egenavgifterna ned i samband med inkomsttaxeringen under år 1984.

4.2 Lag om ändring i lagen (1982: 423) om allmän löneavgift

3 a §

I paragrafen anges att särskilda bestämmelser finns avseende nedsättning av allmän löneavgift som regionalpolitiskt stöd. En liknande hänvisning finns f. n. i lagen (1981: 691) om socialavgifter.

5 Anslagsfrågor för budgetåret 1983/84

Avgiftsbortfallet vid tillämpning av det här framlagda förslaget till lagstiftning har, med undantag för bidrag till kostnader för arbetsgivar- resp. egenavgifter vid ökning av antal anställda, beräknats till 330 milj. kr. per år.

För att täcka bortfallet av avgiftsinkomster under perioden den 1 januari 1984—den 30 juni 1984 erfordras 165 milj. kr. Till Ersättning för nedsättning av socialavgifter enligt nu gällande lagstiftning har för budgetåret 1983/84 anvisats ett förslagsanslag av 170 milj. kr. Under perioden den 1 juli 1983—den 31 december 1983 beräknas 85 milj. kr. ianspråktagas. Sålunda beräknas 85 milj. kr. återstå av anslaget vid ingången av år 1984. Ytterligare 80 milj. kr. bör anvisas på tilläggsbudget under innevarande budgetår. Mitt förslag innebär således att sammanlagt (170+80=) 250 milj. kr. anvisas till Ersättning för nedsättning av socialavgifter under budgetåret 1983/84.

Eftersom bidrag till kostnaden för arbetsgivar- resp. egenavgifter lämnas i efterskott behöver medel för detta ändamål inte anvisas under budgetåret 1983/84.

6 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga förslagen till

1. lag om nedsättning av socialavgifter och allmän löneavgift i Norrbottens län
2. lag om ändring i lagen (1982: 423) om allmän löneavgift

dels att

till *Ersättning för nedsättning av socialavgifter* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 000 kr.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

